

ԱՄՆ-ը մեղադրանք է ներկայացրել Վլադիմիր Արուսյունովին

Ամերիկյան իշխանությունները Վրաստանի 27-ամյա բնակիչ Վլադիմիր Արուսյունովին մեղադրում են Ջորջ Բուշի վրա նոճակ նետելու, աղբիմաքար զենքի դաշտելու և օգտագործելու մեջ: ԱՄՆ արդարադատության նախարարությունում Ռոյթեր գործակալության թղթակցին ասել են, որ ԱՄՆ-ում դատվելու դեպքում Արուսյունովը կդատարարվեր ցմահ բանտարկության: Սակայն ամերիկացիները կտրապահվեն վրացական դատարանի վճռից: Դատարարը

նի հրադարարկումից հետո միայն, եթե հարկ լինի, ԱՄՆ-ը կդատարարի արտաքին մեղադրյալին: Մայիսի 10-ին Թբիլիսիի Ազատության հրադարարկում Արուսյունովը նոճակ էր նետել Ջորջ Բուշի կողմը: Վրաստանի ներգործնախարար Վանո Մերաբիշվիլու խոսքերով, նոճակը չէր դառնում դատարար: «չափազանց անուր էր փաթաթված թափափակի մեջ, և հարվածային մեխանիզմը չէր գործել»:

Ինչ հեճուքայամբ են մեզ խաբում

Ամեն առավոտ, ժամը 9-ից սկսած, կենտրոնական փոստի շենքի (Մարյան 22) մուտքն ու ասֆալտներից զրավվում են մոդայիկ բառով դիլերների, իրականում՝ վերավաճառողների բազմության և նրանց հաճախորդների կողմից: Առաջինները վաճառում, իսկ մյուսները գնում են «Արմենսթիլ» բջջային իզի ֆաբրիկ: Իսկական սեւ շուկա,

որտեղ վերավաճառողներն իրար ձեռքից փախցնում են հաճախորդներին: Իզի ֆաբրիկը վերջինների առաջարկվում են 20-70 հազար դրամով, նայած՝ համարի «թույնության» ասֆալտին: Իրար զվիտի հավակն են անգամ գեղեցիկ արված հարյուրավոր իզիները վաճառվում են իսկույն, տեղը զիջելով դարձնում մնացածներին: Եվ սա՝

հակառակ «Արմենսթիլ» բազմիցս արած ղեկավարներին, թե, իբր, վերավաճառողների մկասմամբ խիստ իսկողություն է սահմանված եւ, իբր, միայն հասուկ հայեր են վաճառում իզիներին և սրվելու իզի ֆաբրիկ: Եվ իբր, «Արմենսթիլ» ինչի՞ն էր ղեկավարությունը սահմանել: Բջջային կառուցիչները արտադրվում է երկրում, հայերը, մասնավորապես սասարցիները, անմիտ ու սնամիտ ազգ են, մոդայիկ երեւալու համար կարող են ֆաբրիկ իրական արժեքից 10 անգամ ավելիով գնել, որովհետեւ հեռ չման ուրիշներից, «մախանձից սրահացնել» ուրիշներին: Մինչդեռ «Արմենսթիլ» կարող է, առանց էական ներդրումների և հաղորդիչ կայանների ու սարքավորումների համալրման, դարձադառնա 158 մլն դրամ ռուգամ վճարելով ղեկավարները, կողողոթել սոյառողներին՝ օգտվելով նրանց դատարկամտությունից:

Այնինչ 3-4 ամիս է, որ բջջային ոչ մի սեսակի կառուցիչ և բջջային հեռախոսը արտադրում են օգտագործում են լավագույն դեպքում որոշեւ ծոցատեր, ժամացույց, իսկ համադասասխան համեմատողովի նախագահը՝ մեխ մեխելու «չափուզ»... Մ. Մ.

Հայաստանն ԱՄՆ-ին կհամարի 200 հազար դոլար մարդասիրական օգնություն

ԵՐԵՎԱՆ, 8 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆԻԱ: ԳԳ կառավարության ղեկավարող Ֆոնտից ԱՄՆ-ում «Կարիմա» մրրիկի դատարանը վճարներից տուժած բնակչությանը

Ըստ նրա՝ աղետի առաջին օրերին Հայաստանն առաջարկել է նաեւ փրկարարական, բժշկական օժանդակություն, սակայն այսօր առաջնային է ֆինանսական ա-

կհամարի 200 հազար դոլար մարդասիրական օգնություն: ԳԳ արտաքին գործերի փոխնախարար Արման Կիրակոսյանի խոսքերով՝ վրանարը մյուս շաբաթվա սկզբին արդեն փոխանցված կլինի Նյու Յորքի հասուկ բանկ, որտեղ կուտակվում են աղետի հարթահարման նպատակով սրամարդկան ֆինանսական միջոցները: Հազարի համարն արդեն սրվել է ԱՄՆ-ի դեսպանության կողմից: «Աղետը բարունակական բնույթ ունի, և Հայաստանի կառավարությունը, ցուցաբերելով օժանդակությունը, դատարարականություն է հայտնում կարիմների դեպքում սրամարդիկ նաեւ այլ սփյուռն օգնություն»,- ասաց փոխնախարարը:

զակցությունը՝ մկասի առնելով Միացյալ Նահանգների կառավարության կողմ միջազգային հանրությանը եւ բոլոր ղեկավարներին: Վերջին սկզբներով 100 միլիարդ դոլարի հասնող վնասի ծավալի մեջ Հայաստանի օգնությունը գուցե խորհրդանշական բնույթ ունի: Սակայն աս կարեւոր է, որ Հայաստանն իր օժանդակությունն է ցուցաբերում ԱՄՆ-ին, Իսկ որ ամերիկացի ժողովուրդը 1988թ-ի աղետալի երկրաշարժի օրերից սասար է կանգնել Հայաստանին, մեծ օժանդակություն ցուցաբերել նաեւ անկախությունից հետո՝ մինչ այսօր սրամարդիկ 1 մլրդ 600 մլն դոլարի հասնող օգնություն:

Արբեջանում սկսվեց ֆարգաբերում

ԲԱՆՈՒ, 8 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՄԼ: Սեպտեմբերի 7-ին ժամը 20:00-ին դատարանում սկսվել է երրորդ գումարան Միլի մեջլիսի ղեկավարների ֆարգաբերումը: Ինչպես «Թեմիլին» հայտնել են Արբեջանի կենտրոնական ղեկավարական համեմատողովում, սեպտեմբերի 7-ին ժամը 18:00 ավարտվել է թեկնածուների գումարան գործընթացը: Հաջորդ շաբաթ կկայանա զանգվածային լրատվամիջոցներում թեկնածուների անվճար ֆարգաբերումը հեռուստատեսությամբ: Անվճար ֆարգաբերումից կարող են օգտվել միայն ֆարգաբերող կառավարությունները եւ կուտակությունների ղեկավարական դաշտերը, որոնք թեկնածուներ ունեն գումարան 60-ից ավելի ղեկավարներով:

Օմբուդսմանի առաջին արտահերթ զեկույցը սեփականության իրավունքի խախտման մասին

ՄԱՍԿՆԻ ՏՐԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ: Սեփականության իրավունքի զանգվածային խախտումների վերաբերյալ մարդու իրավունքների դատարանի արտահերթ զեկույցին, ի դեպ, առաջինը, այսօր արդեն հնարավոր կլինի ծանոթանալ Հայաստանում օմբուդսմանի կայքէջում: Երեւոյ մասին լրատվամիջոցներին տեղեկացրեց Հայաստանում մարդու իրավունքների դատարանի արտահերթ զեկույցը: Արտահերթ զեկույցը լինելով առաջինը, դաշտարարված է հանրապետությունում առկա վիճակով, ինչպես նաեւ օմբուդսմանի խոստմամբ, որ առանց սկզբից կլինեն հասուկ զեկույցներ մարդու իրավունքների խախտումների տարբեր դրեւորումների մասին: Ինչպես նաեւ Լարիսա Ավարդյանը, բազմաթիվ խնդիրներից ընտրվել է թերեւս ամենացավալիս՝ սեփականության իրավունքի ռեճահարումը: Թեւեւ մարդու իրավունքների

Միտավեղան ավարտվեց Եւրոզուգույնների յոզանսայու պսիդ

Երեւոյ Ուկրաինայի նախագահը ցրեց վարչադատարանի Յուլյա Տիմոսենկոյի գլխավորած կառավարությունը, դատարարական ղեկավարումը, որ ներկայացրած անձնակազմի հարաբերությունները խոչընդոտում են «ճարտարագույն» հեղափոխության խոստացած բարեփոխումների իրականացումը:

ամբաստանվում է կառավարության մեջ: Հիշեցնենք, որ երկուշաբթի օրը հրաժարական էր ներկայացրել ղեկավարող Ալեքսանդր Զինչենկոն, կառավարության մեջ ամբաստանելով Պորոտենկոյին եւ որոշ այլ բարձրաստիճան դատարանային: «Ինձ համար դատարար եւ արժանապատիվության դատարանը»:

Մինչ այդ, երեւոյ առավոտյան հրաժարականի դիմումներ էին սկսել Ուկրաինայի ազգային անվտանգության խորհրդի ֆարսուղար Պյոտր Պորոտենկոն եւ փոխվարչադատարանի Նիկոլայ Տոմենկոն: Ինչպես ֆարսուղարը զործակալությանը սկսած հարցազույցում Տոմենկոն մասնավորապես ասել էր. «Ես հասկացա, որ զողանում են ոմանի, իսկ դատարանը լինում են ուրիշները: Ես չեմ ուզում դատարանային փոխարինում կրել կառավարության համակարգը սեղծած մարդկանց համար»:

Մինչ այդ, երեւոյ առավոտյան խորհրդի ֆարսուղար Պյոտր Պորոտենկոն նախագահ Յուլյա Տիմոսենկոյին ներկայացրած իր հրաժարականը դաշտարարվել էր բարոյագիտական նկատարաններով, Իսկ ինչ մը դատարանից կարեւոր է», հայտարարել է Պորոտենկոն: Ներկայումս ղեկավարում է սկսվել Զինչենկոյի հայտարարության կառավարության մեջ ամբաստանվում են նաեւ նախագահի առաջին օգնական Ալեքսանդր Տրեյսյակովը եւ «Մեր Ուկրաինա» խորհրդարանական խմբակցության առաջնորդ Նիկոլայ Մարտինենկոն: Նախագահ Վիկտոր Յուլչենկոն երեւոյ նոր կառավարություն կազմելու առաջարկում էր սկսել Յուրի Եխանուրովին, որը մինչ այդ Պորոտենկոյի մարդի նահանգապետ էր: Նախագահը նաեւ ընդունել էր ազգային անվտանգության խորհրդի նախագահ Պյոտր Պորոտենկոյի հրաժարականի դիմումը: Պ. Ր.

Ընթացիկ

Հոգեվիճակ

Երբ արժեքներ առջև «Ազգ» օրաթերթը հիմնվելով Երևանի ֆիզիկայի ինստիտուտի «Կոսմոլոգիա» խմբի եւ ամերիկյան SBSI ինկորպորացիայի նախագահ Դ. Ջեյզերի հղած էլեկտրոնային նամակների, նրանց հետ ունեցած զրույցների եւ մեզ համարյաբան համադրության փաստաթղթերի եւ գրությունների վրա, հրատարակեց «Եվրոպական ինստիտուտի հայկական մի արժեքներ» հոդվածը (օգոստոսի 17), որը վերաբերում էր հայ-ամերիկյան գիտատեխնիկական

բուն էությունը, այն է՝ ինչն էլ վերադարձվում ամերիկյան SBSI լուսավորող շուկա 102.000 դոլարը: «Մեր դիրքումը հետեւյալն է, ասաց ուրեմ Բեբարյանը, այդ գումարները Մ. Նահանգների կառավարությանն են ենթակա, գումարները թեթեւ է ծախսվելին ծրագրի նպատակներով, անհասկանալի էր նրանց խնայման դասառնությունը, օրինական հիմքերի առկայության բացակայության դրամաներում նման կարգի գումարի գործարհ «Ինստիտուտի» ուղղակի չէր անի:

կերտությանը՝ հիմնավորելով ստորագրության մեծումը՝ դարձյալ էլնելով մամուլի օրենսդրությանը, որ «դաստիարակման են ուսուցողությանը ծանոթանալու եւ ԳՀ գնահատման լրացվող մասին օրենսդրությանը նախադասարարական ընթացքի սալու ձեռնարկը հետագա գործունեություն, եթե այդպիսի լինեն»:

Եվ քանի որ հնչեց նաեւ, որ «ուղղակի կամ անուղղակի մեծում գործարհը լուսավորումը մարմիններին» գումարի նկատմամբ ինչ-որ ակնկալիներ

Ամերիկյան դրամաձեռնարկային մնացորդ գումարի սուօրինման հնարավորությունը «Եվրոպական ինստիտուտի» ՀԿ-ն հանձնում է ԱՄՆ դեսպանությանը

մի ծրագրին առնչվող ֆինանսական խնդիրներ: Հիշեցնենք, որ Հայաստանում արբանյակային կայանի եւ սիտելիտային ռիսակի նախագիծը ուսումնասիրման համաձայնագրի՝ ԱՄՆ դեսպան Ջոն Օրդուեյի եւ գլխավոր հետազոտող Վահագն Գուրգոյանի ստորագրությամբ կնքվել էր 2003-ին Երևանի ֆիզիկայի ինստիտուտի «Կոսմոլոգիա» խմբի ու ԱՄՆ առևտրի եւ զարգացման գործակալության (USTDA) միջոց: «Կոսմոլոգիան», համաձայն դրամագրի, մրցութային կարգով ունեցավ ամերիկյան գործընկեր կազմակերպություն («Մայ Բրոքերնգ», SBSI), որը (իրբեւ կառավարող) ֆինանսների փոխանցման համար դրամագրի է կնքել «Եվրոպական ինստիտուտի» ՀԿ-ի հետ (իրբեւ ենթակառուցված):

«Եվրոպական ինստիտուտի» հանդիսացել է ամերիկյան «Մայ Բրոքերնգ» կազմակերպության ենթակառուցված: Ինչը՝ կառավարողն («Մայ») ունի ֆինանսական ժամկետ իր իրավասություններում, որից հետո իրավասությունը դասակարգում է գրանցում սրահարդողին՝ USTDA-ին:

Գումարի հետ դրամագրի համար մեծ դնում են հսկայական զանգվածով՝ դրամագրային ժամկետը, որից հետո ոչ թեմական մարմինը կորցնում է իր իրավասությունը: Այսինքն՝ ՀԿ-ն դրամագրում է ամերիկյան կառավարության՝ գումարի վերադարձման հանձնարարությունը: Մինչդեռ, մեր ունեցած սվալներով, ծրագրի շարունակվելու է, եւ, մյուս կողմից, USTDA-ի Եվրոպայի եւ Եվրասիայի տարածաշրջանային սեօրենի նամակը շեղում է, որ USTDA-ը մաս չի կազմում դրամագրի, հետեւաբար չի կարող առնչվել ծագած վեճին:

Եւրոպայի եւ Եվրասիայի տարածաշրջանային սեօրենի նամակը շեղում է, որ USTDA-ը մաս չի կազմում դրամագրի, հետեւաբար չի կարող առնչվել ծագած վեճին:

Եւրոպայի եւ Եվրասիայի տարածաշրջանային սեօրենի նամակը շեղում է, որ USTDA-ը մաս չի կազմում դրամագրի, հետեւաբար չի կարող առնչվել ծագած վեճին:

Մեկ տարի կանոնավոր աշխատելուց հետո ծրագրի դադարեցրել էր գործունեությունը, ֆինանսավորումն իրականացնող «Եվրոպական ինստիտուտի» ՀԿ-ի կողմից գումարների սրահարդումը չարունակելու դրամագրով: «Կոսմոլոգիայի» գործընկեր ամերիկյան SBSI ընկերության դրամաձեռնարկային մնացորդ շուկա 102.000 ԱՄՆ դոլարը վերադարձնելու դրամագրով «Եվրոպական ինստիտուտի» կազմակերպությունը չէր կատարում սարքեր դասառնությունը (մինչ այդ ամերիկյան ընկերությունը դադարեցրել էր իր հարաբերությունը այդ ՀԿ-ի հետ): Երկարատեւ նամակագրությանը հարցի բավարարում չստանալով՝ SBSI նախագահը օգոստոսի 21-ին հասուկ այդ նպատակով ժամանեց Երևան՝ հանդիպելու ՀԿ-ի ներկայացուցիչների հետ, որը չհրականացավ: «Ազգի» խմբագրությունում նրա հետ մեր ունեցած զրույցը հրատարակեց թերթի օգոստոսի 23-ի համարում:

«Եվրոպական ինստիտուտի» հանդիսացել է ամերիկյան «Մայ Բրոքերնգ» կազմակերպության ենթակառուցված: Ինչը՝ կառավարողն («Մայ») ունի ֆինանսական ժամկետ իր իրավասություններում, որից հետո իրավասությունը դասակարգում է գրանցում սրահարդողին՝ USTDA-ին:

Գումարի հետ դրամագրի համար մեծ դնում են հսկայական զանգվածով՝ դրամագրային ժամկետը, որից հետո ոչ թեմական մարմինը կորցնում է իր իրավասությունը: Այսինքն՝ ՀԿ-ն դրամագրում է ամերիկյան կառավարության՝ գումարի վերադարձման հանձնարարությունը: Մինչդեռ, մեր ունեցած սվալներով, ծրագրի շարունակվելու է, եւ, մյուս կողմից, USTDA-ի Եվրոպայի եւ Եվրասիայի տարածաշրջանային սեօրենի նամակը շեղում է, որ USTDA-ը մաս չի կազմում դրամագրի, հետեւաբար չի կարող առնչվել ծագած վեճին:

Մամուլի ասուլիսի ավարտին Կ. Բեբարյանն արեց կազմակերպության հայտարարությունը, որում ասված է, որ «Եվրոպական ինստիտուտի» ստասարկող բանկից ձեռք է բերել «Յոլահանց մուսիկ» ամերիկյան կառավարության (ի դեմս ԳՀ-ում ԱՄՆ դեսպանության) անունով, որով «կազմակերպությունը գումարի սուօրինման հնարավորությունը լիարժեք ձեռքով հանձնում է միայն ու միայն ԱՄՆ դեսպանությանը»:

Մեր տպավորությամբ, ուր Բեբարյանը հարուստ կամ է գումարի վերադարձը ձեռքով և արդարականությունը: Որովհետեւ ոչ ոք չի կարող վստահ լինել, թե ԱՄՆ դեսպանատնը ընթացք կատարի ընդունելու առաջարկին: Այս բոլորի մեջ դրական այն է, որ ամերիկյան դրամաձեռնարկային մնացորդ գումարն առկա է բանկում:

Երկ «Կոսմոլոգիա» հյուրանոցում «Եվրոպական ինստիտուտի» ՀԿ-ի նախագահ Կարեն Բեբարյանն իր սեականները եւ դրամագրային մեծումները ներկայացրեց հարցի առնչությամբ՝ նաեւ ոչ էական այդպիսի մամուլաստներով, որ հարկ եղավ խնդրել անդրադառնալու հարցի

Ասուլիսի ընթացքում անդրադարձ եղավ նաեւ «Ազգի» հրատարակմանը, քանի որ օրաթերթն է դասառնող դարձել հարցի հրատարակմանը, մի բան, որ «Եվրոպական ինստիտուտի» նախադրեց չի արել, իր հաշիվի առնչվելով երկու հանգամանակ՝ հարցի լուծման իրավական ճանադարձը եւ անվանի հայ գիտնականի հեղինակությունը: «Ազգի» հոդվածը դիտելով կազմակերպության հասցեին «առանց որեւէ հիմնի ցեխ օրհնող» միակողմանի հրատարակում, մամուլանոց ուր, ըստ ուր Բեբարյանի, «անհարկի 5-7 օր ձեռնարկ» հետո խմբագրությունը հրաժարվել է ստորագրել 2-րդ կողմի սեականները: Մինչդեռ մամուլի օրենսդրությանը թերթը սահմանված ժամկետում մամուլ է հղել կազմա-

Մեր տպավորությամբ, ուր Բեբարյանը հարուստ կամ է գումարի վերադարձը ձեռքով և արդարականությունը: Որովհետեւ ոչ ոք չի կարող վստահ լինել, թե ԱՄՆ դեսպանատնը ընթացք կատարի ընդունելու առաջարկին: Այս բոլորի մեջ դրական այն է, որ ամերիկյան դրամաձեռնարկային մնացորդ գումարն առկա է բանկում:

«168 ժամ» Երբ արժեքները արդեն մեկ տարեկան է

Լրացված դասը վաղուց գծված-սահմանված է: Երբ որեւէ նոր լրացվածից էր հրատարակ գալիս՝ լրագրողներն անմիջապես արձագանքում են. «Ինչ էրից գի...»: Ու դժվար է կոսրել թերահավատությունը, հաստատել այդ դասը: «168 ժամ»-ին դա հաջողվեց: Նախ անվանումը հիշվեց, ապա՝ ոճն ու հեղինակներն առանձնացան: Համար առ համար նա ընթերցողներին կադրեց իր հետ, զգալի նոր թեմաներ եւ մասնուցման ձեւեր, փորձեց անկեղծ լինել: Օրաթերթ լինելը զուցե հետ է ավելի, իսկ Երբ արժեքները չի կարող դարձադրել իրադար-

«168 am» օրաթերթի անվանումը

35

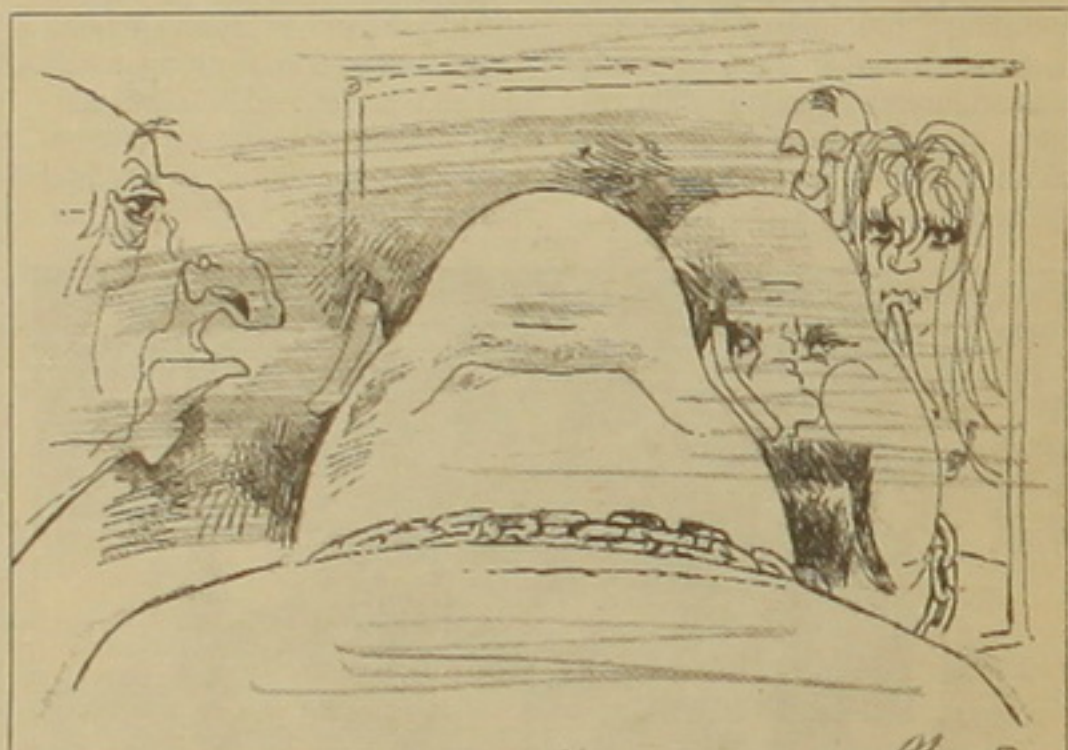
Տպագրված է Երևանում, Կոմիտասի պող. 11, հեռ. 33222

Տպագրողը պահպանում է իր իրավունքները

կան եւ ֆադալական վերլուծություններով, երկրի կյանքում կարելու խնդիրների դիտարկումներով: «168 ժամ»-ի ընթերցողն ամեն Երբ արժեքները չի կարող դարձադրել իրադարձությունների վերաբերյալ սեօրենս-

Խաչբառ լրացնելը դարձել է մեկուկուսի հետաքրքիր միակ ձեւ: ԱՄՆ արժեքները հարցի սեղ ուղեղն է թմրում: Սրբերի կերտարանով հարմարիկ սնթսնթսնում են մորմունները, մորմունները բացված ճանրերի արանում ֆի վրա ուղի կանգնած ակնոցն են ուղղում, ակնոց չունեցողները նյարդային դիտարկում են ճկուկները հագրած ծանր մասնիկները՝ երեք ազնիվ ֆարով:

Առավոտյան կոտր սարկելն ու երեկոյան կոտր զարդելը դարձել է ազգային զբաղմունք: Պահմանոցն նույնպես մեծապես օրակարգում է՝ այդ խաղի նկատմամբ հայ հարմարիկ սնթսնթսնում մանկության արհմերին հազար չի սացել եւ զգացնել է իր իրադարձությունները: Զարգացած բարձր կյանքի անբաժան մասն է այլեւ, առանց որի ազգս չի կարող գոյատևել: Կառավարության մասին խոսվում է միայն անցյալ ժամանակով, ներկայից մնացածը անբարոյական է, նախկիններին (դասառնողներին) փնտրեցնել՝ օրհնալի եւ դարձադրել: Պահմանային կառավարություն կարելի է մասնագույց անել միայն նրա դասառնողությունից հետո, այն էլ ոչ միտ, հակառակն ա-

Այսպես՝ սառը արհի: Փողոցի փոռու մեջ թաքցված են չկայացած բաները՝ կողոպուտի արդյունքում կորցրած փողոցի սպիտակ փայտեղի դասառնող: Զարգացումն ու վախկոտությունը հոսանքներ են, ոչ մի լեզվաբան չի կարող հակառակն առաջադրել: Կլեմեմսա խաղաղող աղջիկները, բողկ ծախողի դեմ, իրենց վրադիրք են առաջարկում՝ հանկարծ ու կենսական «կլեմեմս» չնկատելով հերթի արժեքներին: Ժամկետ «բիզնեսը» կիրակի առավոտները ողջ Երբ արժեքները անբարոյական չի թողնում մի լավ ֆեյ: «Ժամկետ, ավել, թարմ ծով», բղավում են բակերում՝ նարդու օրհնող փոխընդմեջ:

Նախորժ է՝ մինչեւ ֆիզիկական ոչնչացում: Գրողներն անցել են ձեռագիր մատենների փողոցները վառ երազ սեսունդի իրենց զանազանները՝ վերջին սեօրենս անգամ փոխառելով դուրս թողնել, ստորագրել կազմելու արժեքները, մայրուց, էլ ինչ գիտե՞մ էվկալիպտի սեղաններին՝ որդես ժամանակի իզոլայան հուճարան: Գրող բիզնեսներն է գիտարարի դասակներ, հաղորդում վարող բարձրներ, դոնես կառավարիչներ. ժամանակն, ատում են, կոչվում է անցում: Տասնհինգ արհի անցում են գեղձ՝ կամրի կոսրվելու միտքն անցնա անելով:

Քաղաքային նոխազների ինստիտուտը ծաղկում է արդում եւ արագ «դորոնկ» սալիս՝ անունների դասառնող: Ամեն փոքրիկ ժամանակ իր ֆալոպյան նոխազի բովանդակությամբ է լցված, մնացածները զուլաները կախ իրենց բանին: Երկու-երեք արժեքները գուճակում են նոխազացումները՝ փողոցի մուսագլաների մակարդակով անգամ: Նոխազացու դասառնող դժվար գործ է՝ թեմականության «կերտարան» համարժեք: Բայց նոխազները չեն հավասարում մինչեւ հետադարձ անհնարություն: Գլխի վրա գցվում են, որովհետեւ դորոնկ ձողողության օրենքը վառ են սովորել. հայի ֆեմունները հենց դրա մեջ է՝ չի հավասար, մինչեւ ասանով չկծի ու լեզվով չկործի:

Ամեն օր Հայաստան կոչվող բնակավայր, առանց մի վերջին անգամ Մասիսին նայելու, լուս է մի քանի երեխայ: Երեք եւ չորս տարեկան առցանցի երեք եւ երեք տարեկան անգամ երեւան եկան, երեւան-Էջմիածին մայրուղով անցնելիս իրար բորթեցին ու մասով ավտոբուսի դասառնողից ցույց սվեցին անվրդով-սոխակ փայլող սարը առաջին ու վերջին անգամ, հետո իջան օդանավակայանում:

ՄԱՐԵՒՏԱ ԽԱՇԱՏԱՅԻՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ

Հաստատված է Երևանի 47 հարկ

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ՝ «ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ

Երևան 375010 Հաստատված է 47 հարկ 374 1 562863

e-mail: azg2@aminco.com

www.azg.am

Գլխավոր խմբագիր՝ ՅԱՎԻԿԱ ԱՆԻՍԻՄՅԱՆ / հեռ. 521635

Խմբագիր՝ ՊԱՐՄԻՐ ՅԱՎԻԿԱՆ / հեռ. 529221

Լրագրողների սեկցիա / հեռ. 581841

Համակարգչ. ծառայություն / հեռ. 582483

Շուրջալրագր. ծառայություն / հեռ. 529353

Համակարգչային ծառայություն «Ազգ» թերթի

Թերթի միջերկրի ամբողջական թե՛ մասնակի արտատրամները հարցի մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսությամբ առանց խմբագրության գրառում համաձայնության խախտարկվում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրադարձության օրենսդրությանը:

Լիցիաներ չեն գրախոսում ու չեն վերադարձնում:

AZG Daily NEWSPAPER

Editor-in-chief H.AVEDIKIAN / phone: 521635

47 Hanrapetoutian st., Yerevan, Armenia, 375010

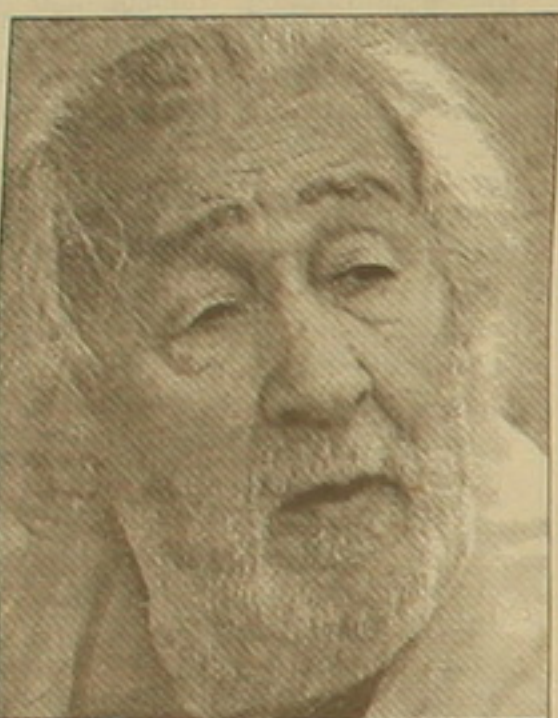

Այսօր կվերաբացվի Չոսսոյի թանգարանը

Այսօր մատչելի ծննդյան օրն է

Այսօր լուսնով է մաքսո Օհան Դուրյանի ծննդյան հերթական տարեդարձը (հասկալիս կին երկրագունքի համար նեմի, որ Օհան (Հովհաննես) Դուրյանը ծնվել է 1922 թ.): «Ազգ» թերթը եւ ազգը շնորհակալում են մեր ժամանակների մեծագույն երաժիշտներից մեկին՝ այս հրաշալի օրվա առիթով:

Օհան Դուրյանը ստեղծել է «ուճիվերայիզմ» կոչվող երաժշտական համակարգ: Դա ռիթմից կարելի է միջադարձի բազմադրամի երաժշտական կոմպոզիցիաներ կերել մարդկությանը հայտնի երաժշտական բոլոր ոճերում ու ձևերում: Դուրյանի դիրժորական արվեստն արտահայտում է խոր եւ հզոր հույզեր, կրթական խառնվածք եւ հարուստ երեւակայություն:

Մաքսոն լսարանին մատչելի արվեստը է իր մեկնաբանում:

թյուններով: Նա դյուրությամբ շարժվում է տարբեր նվագախմբերի հետ եւ իր հարուստ նվագաշարի հայտնի եւ անհայտ գործերով ամենուրեք խանդավառություն առաջացնում:

Դուրյանին դասում են Կարայանի, Նիկիչի, Բեռեսայնի, Ասակովսկուի հետ միեւնույն շարքում: Բազմաթիվ երկրներում նրան այսօր անվանում են «Արեւելյան եվրոպայի Տոկատինսկի»: Աճխատել է Կոզանի, Օյսրախի, Ռոստոմովիչի, Սիսկովիցկուի, Տերինգի եւ այլոց հետ:

Ծնվել է Երուզակունտում, որտեղ էլ կրթությունը ստացել է: Երիտասարդ տարիքում ընդունվել է Կոմպոզիցիայի եւ դիրժորական արվեստի: 1940-ական թթ. սկսած բազմաթիվ ելույթներ է ունեցել եվրոպայում:

Պ. Բ.

40-ամյա ստեղծագործական ճանապարհի վավերագրություն

Նորայր Աղայանն անվանի արձակագիր է, դրամատուրգ, հրապարակախոս ու գրականագետ: Նա անցել է գրական-գեղարվեստական, ստեղծագործական կյանքի 40-ամյա ճանապարհ, թողել հետագիծ՝ լայն ճանաչում գտնելով մայր հայրենիքում, սփյուռքային գաղթօջախներում: Նա «Ես մի նայի», «Կարկանդակներ», «Արագածի մյուսերը», «Մեծ նախնու ժամեր», «Կաղնույց երգեր», «Թաղման թափոք», «Շոգ ամառ», «Նաղդո գորհուրդներ», «Ընթերցելի», «Երիտասարդ», «Յամանակ», «Տեսիլ», «Փոխակերպություններ», «Կինը եւ շղամարդ», «Արդարադատ», «Բեմական փորձ», «Մարկոս», «Սովետահայ մասնավոր», «Զննողական ժամանակը», «Ճանաչում եւ ճանաչողներ», «Կահան Թորքվան», «Սփյուռքի բարեկամ» եւ այլ խորագրերով գրերը, որոնցում զետեղված են գրողի ու գրականագետի մասնավորները, վիճակներն ու վեպերը, դրամատիկական երկերը, գրականագիտական, հրապարակախոսական մեծագործություններն ու հոդվածները, զգալի չափով հարստացրել են արդի արձակագրության ու հրապարակախոսական միջոցը, բերել ինքնատիպ ոճեր ու գույներ:

գրողներ, գրականագետներ, թատերագետներ, կինոագետներ, գրախոսներ, ժուռնալիստներ, դերասաններ, բարձրագույն դերբեհուրներ եւ այլն: Եվ ահա 64 հեղինակների գրախոսություններն ամփոփվել են 2005 թվականին հրատարակված «Նորայր Աղայանի մասին» 386 էջանոց ժողովածուում, որ տպագրել է Երեւանի Պետական համալսարանի հրատարակչությունը:

Իհարկե, գրախոսվող գիրքը չի ներկայացնում Ն. Աղայանի մասին հրապարակված բոլոր նյութերի ամբողջությունը: Կազմողները՝ Աճառեւ եւ Նուրե Աղայանները (գրողի դուստրերը), դժվարացել են ի մի բերել մասնակի էջերում սփռված նյութերը՝ համադասարան հավաքածուների բացակայության մասնառով: Այնուամենայնիվ, դուստրերը խախտաճանի արժանի գործ են կատարել՝ հոր հետ մնալով հավերժ ճանաչանքին:

Ժողովածուի գիտական խմբագրող թղթագիրը ու վաստակաւոր գրականագետ Ալեքսանդր Դուրյանը:

Գիրքն ունի հետեւյալ բաժինները՝ «Գեղարվեստական արձակագրություն», «Գրականագիտությունը եւ հրապարակախոսությունը»: Յուրաքանչյուր բաժնում զետեղված են համադասարան գրախոսություններ, հարցազրույցներ: Կան նաեւ նյութեր, որ հրապարակվում են առաջին անգամ:

Գիրքն ունի նաեւ «Լուսանկարների հավաքածու», «Չորեքյանական», «Այլազան», «Կենսամատչեցնողություն», «Չորեքյանականի այբբենական անվանացանկ» բաժինները, որոնք նույնպես հարստացնում են Ն. Աղայանի 40-ամյա ստեղծագործական ճանապարհի վավերագրությունը:

Գրախոսվող ժողովածուն կազմված է գիտական սկզբունքով, լայնախառն է հրապարակված նյութերի ժամանակագրությունը, առանձնացված են Նորայր Աղայանի գեղարվեստական արձակագրության, գրականագիտական ու հրապարակախոսական մասին մասին եղած գրախոսությունները, անջատ:

ՆՈՐԱՅՐ ԱՂԱՅԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

ված են տարբեր հորեքյանների առթիվ գրողի վերաբերյալ տպագրված դիմանկարային բնութագրումները, բարձրագույնի ուղեծրերը, կենսամատչեցնողությունը:

Միանգամայն իրավացի է ժողովածուի խմբագիր, գրականագետ Ալեքսանդր Դուրյանը, երբ «խմբագրի կողմից» խոսում ընդհանրացնում է. «...Նման գրքերը մեծադեր կզգանք ժամանակակից գրականությանը զբաղվող գրականագետներին՝ ստեղծելու մեր օրերի նշանավոր գրողների ստեղծագործական, գիտական-մեթոդական ուսումնասիրությունը՝ իրենց թանկ ժամանակը չվատնելով ճանաչողների մասնավոր թերթերում աշխատանքի հոգի վրա» (էջ 8):

Չափելով նաեւ, որ գրախոսվող աշխատությունն ըստ արժանույն բնութագրում է Նորայր Աղայանի վաստակը, ներկայացնում նրա գրողական եւ խաղաղասիրական կերպարի լավագույն հատկանիշները, նրա գործունեությունը ու միտումները, հայության ու նրա մշակույթի նկատմամբ ունեցած անխառն սերը, մեր ազգի ձգտումներն ու երազները, մեր թերություններն ու սխալները:

«Նորայր Աղայանի մասին» գիրքն օգտակար կլինի ոչ միայն մասնագետներին, գրողներին, այլեւ բանասեր ուսանողներին, հայոց գրող ու գրականությանը հետաքրքիր մարդկանց:

ՈՒՍՏՆ ԳՆԱՍՏԱՅԱՆ

Նորայր Աղայանի մի փոքր գրքեր թարգմանվել են տարբեր լեզուներով: Նրա ստեղծագործությունները հետաքրքրել են բազմաթիվ: Ահա թե ինչու Չայասանի, հայաստալուստարբեր գաղթօջախների (Լիբանան, ԱՄՆ, Սիրիա եւ այլն), ռուսալեզու մանուկ բազմաթիվ օրգանները սարկների հոլովություն անդրադարձել են Ն. Աղայանի բազմաթիվ ստեղծագործություններին, գրականագիտական ու հրապարակախոսական երկերին, հանգամանորեն ինքնաբերել ու վերլուծել դրանք մասնաշաղկապով առավել ու թերի կողմերը, լույս են ու սկզբները: Մասնավոր ընդհանուր առմամբ բարձր է գնահատել Նորայր Աղայանի ստեղծագործական վաստակը:

Ն. Աղայանի տարբեր ստեղծագործությունների ինքնաբերությամբ մասնավոր հանդես են եկել անվանի

Ռոբերտ Սուրուման «Արմանոն» փառասունի պատվավոր հյուր

Սեպտեմբերի 12-17-ը Երեւանում կանգնեցվի Եվրոպայի մոնոկուրկայացումների «Արմանոն» 3-րդ թատերական միջազգային փառասունը, որին կմասնակցեն Մեծ Բրիտանիայի, Մ. Նահանգների, Ռուսաստանի, Հվեյցարիայի, Թուրքմենստանի, Իրանի, Լեհաստանի եւ Չայասանի հանրապետությունները: Փառասունը կբացվի Երեւանի թատերական հանդիսասեսի թատրոնում՝ «Տրակասա թատերականի մասին» բեմադրությունում (գլխավոր դերում՝ Յուլիանոս Բաբայանյան, բեմադրիչ՝ Յուլիանոս Բաբայան): Գլխավոր դերերը կստանան Երեւանի Երեւանի կրթական կենտրոնի «Վերջի սկիզբը», Կարեն Զանգիբեկյանը՝ «Լիր արքայի հուշերը», Տրդատ Մակարյանը՝ «Ընդմիջումից հետո», Արամ Յուլիանոսը՝ «Շայլոկ», Միլիթար Մելիքյանը՝ «Ալեսանդր Գրեյն», Անուշ Փանոսյանը՝ «Չուլիես» ներկայացումներով: Բոլոր ներկայա-

րությամբ (գլխավոր դերում՝ Յուլիանոս Բաբայանյան, բեմադրիչ՝ Յուլիանոս Բաբայան): Գլխավոր դերերը կստանան Երեւանի կրթական կենտրոնի «Վերջի սկիզբը», Կարեն Զանգիբեկյանը՝ «Լիր արքայի հուշերը», Տրդատ Մակարյանը՝ «Ընդմիջումից հետո», Արամ Յուլիանոսը՝ «Շայլոկ», Միլիթար Մելիքյանը՝ «Ալեսանդր Գրեյն», Անուշ Փանոսյանը՝ «Չուլիես» ներկայացումներով: Բոլոր ներկայա-

ցումները բեմադրված են բացառապես Վիլյամ Շեքսպիրի ստեղծագործությունների հիման վրա կամ մոտիվներով:

Փառասունի ղեկավարը հյուրն է մեծանուն բեմադրիչ Ռոբերտ Սուրուման, գեղարվեստական ղեկավարը՝ Անդրեյ Ժուրովսկին, սեփական ղեկավարող հանդիսասեսի թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար Յուլիանոս Բաբայանը:

Ո. Պ.

Սեպտեմբերի 12-17-ը Երեւանում կանգնեցվի Եվրոպայի մոնոկուրկայացումների «Արմանոն» 3-րդ թատերական միջազգային փառասունը, որին կմասնակցեն Մեծ Բրիտանիայի, Մ. Նահանգների, Ռուսաստանի, Հվեյցարիայի, Թուրքմենստանի, Իրանի, Լեհաստանի եւ Չայասանի հանրապետությունները: Փառասունը կբացվի Երեւանի թատերական հանդիսասեսի թատրոնում՝ «Տրակասա թատերականի մասին» բեմադրությունում (գլխավոր դերում՝ Յուլիանոս Բաբայանյան, բեմադրիչ՝ Յուլիանոս Բաբայան): Գլխավոր դերերը կստանան Երեւանի կրթական կենտրոնի «Վերջի սկիզբը», Կարեն Զանգիբեկյանը՝ «Լիր արքայի հուշերը», Տրդատ Մակարյանը՝ «Ընդմիջումից հետո», Արամ Յուլիանոսը՝ «Շայլոկ», Միլիթար Մելիքյանը՝ «Ալեսանդր Գրեյն», Անուշ Փանոսյանը՝ «Չուլիես» ներկայացումներով: Բոլոր ներկայա-

«Լինսի» հիմնադրամի միջոցներով հիմնանորոգվելուց հետո այսօր մայրաքաղաքում կվերաբացվի Չայասանի ազգային թատերասրահի մասնաճյուղը՝ Գեորգ Գրիգորյանի (Չոսսո) թանգարանը:

1979 թ. ստեղծված թանգարանը բավականին մեծացել է (ավելացվել է կցակառույց), որի շնորհիվ այնտեղ համաբարձրապես մշակույթի, մասնավորապես թիֆլիսի մշակույթի միջավայրի, հայ-վրացական մշակույթի փոխհարաբերությունների մասին դասախոսություններ կկազմակերպվեն: Այսօր թանգարանը կբացվի «Ափսեի կյուր սարածությունը» ցուցահանդեսով, կցուցադրվեն վրաց եւ թիֆլիսահայ նկարիչների ափսեների վրա կատարած հորինվածքները: Վրաց ժամանակակից գեղանկարչներն ազգային գեղանկարչական դրոշմը ձեռնարկել են իրենց կրթամասը նկարագրել եւ հարստացրել են ափսեի դասարկ սարածությունը: Սա արվեստի մի տեսակ է, որը գոյություն է ունեցել տարբեր ժամանակներում եւ ժամանակակից հնչողության հասնել հորհրդային Միության առաջին տարիներին:

Չոսսոն սովորել է Կովկասյան բարեգործական ընկերության գեղարվեստի դպրոցում, աշակերտել է Երեւանի Թատերասրահին, Մոսկվայի Վերնի Կոնսերվատորիայի կոմպոզիցիայի ֆակուլտետում: Չոսսոն հասկալիս մեծ ուսուցողական արժանացավ, երբ 1960-ական թթ. սկզբին թիֆլիսից փոխադրվեց Երեւան: Այս ընթացքում երեսնամյա նրա բնակարան եւ արվեստանոց այցելեցին հորհրդային Միության ամենաառաջադեմ գիտնականներն ու մշակութային գործիչները՝ Անդրեյ Սախարովը, Յուրի Լոսնանը, Նիկոլայ Եմիլյովիչը, Եվգենի Եվսուեցկին, Լեոնիդ Ենգիբարովը, Արեւիկ Գուլիջան, Գեորգի Բոյաչիցկի եւ ուրիշներ:

Չոսսո-Գրիգորյանը խորհրդային Երեւանի այն հազվագյուտ նկարիչներից էր, որոնք չէին հրաժարվում իրենց արվեստի սկզբունքներից, այն երեք նկարիչներից մեկը, որի ցուցահանդեսը բացվեց Մոսկվայի Կուլտուրա-

վի անվան մատնային էներգիայի ինստիտուտի մշակույթի սանդ: Չոսսոյի «Ազում են առաջնորդի մահը» գործը (զսնվում է Չայասանի ազգային թատերասրահում) ծանաչված է իբրեւ իր ժամանակագրական լավագույն գեղանկարչական ստեղծագործություններից մեկը: Երեսնամյա Երեւանի Չոսսոյի ստեղծած «Կոմիսսար», «Վարդանան», եղբունը նվիրված գեղանկարները նույնպես արվեստասերները բարձր են գնահատել:

«Չոսսոն չէր թաքցնում, որ կարելի է նկարը վաճառել: Նա չգիտեր, որ 60-ական թթ. եվրոպայի նշանավոր սոցիոլոգներից մեկն արդեն ասել էր, որ թատերասրահի մշակութային արժեքները ֆինանսական արժեքի վերածող հաստատություն է: Իր այս հոգեւոր զգացողությամբ Չոսսոն գրավել է ամենատարբեր մակարդակի այցելուների, ասում է թանգարանի տնօրեն Մարին Միխայելյանը: Մարդկայնության (որը էսթետիկական կատեգորիաների մեջ գոյություն չունի եւ կյանքում էլ առանձնադեպ չի գնահատվում) շնորհիվ նրա կտավների առջեւ մարդկային, գեղեցկության, նույնիսկ ազատության մասին թեկուզ մի տախ մտրել են ժամանակի լուսավոր, ազատամիտ անհատները»:

Բացի Չոսսոյի աշխատանքներից, թանգարանում ցուցադրվում են նաեւ Վրասանի թատերական արվեստի, Չոսսոյի կյանքի երկարամյա ընկեր, նկարչուհի եւ բանաստեղծուհի Դիանա Ուլիբերայի գեղանկարները:

Ա. ԱՄԻՐԵՆՆՅԱՆ

Սեպտեմբերի 10-ին կբացվի 83-րդ թատերաշրջանը

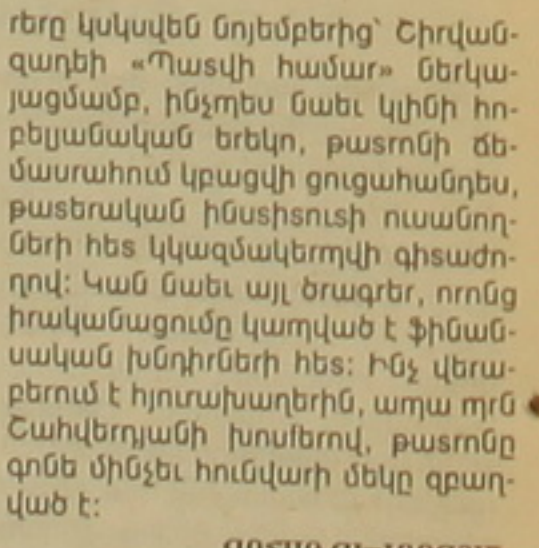
Սեպտեմբերի 10-ին սկսվում է Գաբրիել Սուրմուկյանի անվան ազգային կադրեմիական թատրոնի հերթական 83-րդ թատերաշրջանը:

Այս մասին երեկ հայտնեց թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար Վահե Շահվերդյանը: Թատերաշրջանը, որը նվիրված է «հայ թատրոնի մեծագույն բեմադրիչ, ռեժիսորայի նահապետ» Վարդան Աճեմյանի 100-ամյակին, ընդգրկում է դրամաներ, ֆոնտեր, լիրիկական եւ ողբերգական կատարվածություններ, ինչպես նաեւ 4 որեմիներաներ՝ Շիրվանզադեի «Պասվի համար», Դոստոևսկու «Ռեմիս եւ թատեր», Օստրովսկու «Գայլեր եւ ղիլիսներ» եւ ժամանակակից դրամատուրգ Ռուբեն Մարոնյանի «Իմ հին եւ բարի տուն» յոթներդ: Թատերաշրջանը կբացվի Ավարդ Պետրոսյանի «Ես մի ծառ եմ ծիրանի» ներկայացմամբ, իսկ երկրորդ հորինվածքը՝ «Անվերաբարձ աղաքան» է՝ ժամ Նեանյանի բեմադրմամբ: Գեղարվեստական ղեկավարի խոսքով, նվազ բեմադրությունը հետաքրքրական է իր յուրաքանչյուր եւ հարցադրմամբ, փոքրիկ ու անդրադարձնում է հայրենիքից հեռացած հայերի մակաբանությունը:

Մայր թատրոնի մոտակա ծրագրում Վահե Շահվերդյանը նշեց սեպտեմբերի 18, 19-ին Երեւանի մանուկ Վորոնեժի «Գարսիա Լորկա» ազգային թատրոնի մասին: Գեղարվեստական ղեկավարի խոսքով, մայր թատրոնում ամենամեծ շրջանը կսկսվեն նոյեմբերից՝ Շիրվանզադեի «Պասվի համար» ներկայացմամբ, ինչպես նաեւ կլինի հոբերտ Սուրմուկյանի «Իմ հին եւ բարի տուն» յոթներդ: Թատերաշրջանը կբացվի Ավարդ Պետրոսյանի «Ես մի ծառ եմ ծիրանի» ներկայացմամբ, իսկ երկրորդ հորինվածքը՝ «Անվերաբարձ աղաքան» է՝ ժամ Նեանյանի բեմադրմամբ: Գեղարվեստական ղեկավարի խոսքով, նվազ բեմադրությունը հետաքրքրական է իր յուրաքանչյուր եւ հարցադրմամբ, փոքրիկ ու անդրադարձնում է հայրենիքից հեռացած հայերի մակաբանությունը:

Սեպտեմբերի 10-ին սկսվում է Գաբրիել Սուրմուկյանի անվան ազգային կադրեմիական թատրոնի հերթական 83-րդ թատերաշրջանը:

Այս մասին երեկ հայտնեց թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար Վահե Շահվերդյանը: Թատերաշրջանը, որը նվիրված է «հայ թատրոնի մեծագույն բեմադրիչ, ռեժիսորայի նահապետ» Վարդան Աճեմյանի 100-ամյակին, ընդգրկում է դրամաներ, ֆոնտեր, լիրիկական եւ ողբերգական կատարվածություններ, ինչպես նաեւ 4 որեմիներաներ՝ Շիրվանզադեի «Պասվի համար», Դոստոևսկու «Ռեմիս եւ թատեր», Օստրովսկու «Գայլեր եւ ղիլիսներ» եւ ժամանակակից դրամատուրգ Ռուբեն Մարոնյանի «Իմ հին եւ բարի տուն» յոթներդ: Թատերաշրջանը կբացվի Ավարդ Պետրոսյանի «Ես մի ծառ եմ ծիրանի» ներկայացմամբ, իսկ երկրորդ հորինվածքը՝ «Անվերաբարձ աղաքան» է՝ ժամ Նեանյանի բեմադրմամբ: Գեղարվեստական ղեկավարի խոսքով, նվազ բեմադրությունը հետաքրքրական է իր յուրաքանչյուր եւ հարցադրմամբ, փոքրիկ ու անդրադարձնում է հայրենիքից հեռացած հայերի մակաբանությունը:

ՇՊԻՐՆԵՐԻ ԱՅԵՐԵՐԸ

ԻՇԻ ԿՎԵՆԻՐՅԱՆ

Պարզեցումներ ընթացում

PHOTOLURE

Արդեն զեղծեցիկ ավանդույթ է դարձել միջազգային մրցաշարերում հաջողության հասած հայ մարզիկներից որսնական զարգացման արժանացնելը: Երեկ ՀՀ սպորտի նախարարի պաշտոնակատար Գագիկ Ծառուկյանը հանձնվեցին ազատ եւ հունահռոմեական ոճի ըմբռնության շախմատի երիտասարդական ու ժառանգական հավաքականների անդամներին, նրանց մարզիկներին: Հայաստանի ազգային օլիմպիական կոմիտեի նախագահ Գագիկ Ծառուկյանը դրամական զարգացման հանձնեց ժառանգների աշխարհի չեմպիոն Օհան Թիֆնյանին, աշխարհի երիտասարդական առաջնության բրոնզե մեդալակիր Հարություն Ենոյանին, Եվրոպայի երիտասարդական առաջնության բրոնզե մեդալակիր Արթուր Առաքելյանին, երիտասարդական եւ ժառանգական հավաքականների զխմար մարզիկներ Արայիկ Բաղդասյանին, Էդուարդ Թունյանին, մարզիկ Արամ Խանգաղյանին, հունահռոմեական ոճի ըմբռնության Եվրոպայի ժառանգական առաջնության արծաթե մեդալակիր Ռոմիկ Սեփանյանին, բրոնզե մեդալակիր Տիգրան Գետրոյանին, հավաքականի ավագ մարզիկ Գագիկ Խաչատրյանին, մարզիկ Կարոստյան Աղաբաբյանին:

Թեև ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության ընթացակարգի հերթական տարի հանդիպումներն ի հայտ չբերեցին եզրփակիչի նոր մասնակիցներին, սակայն ուղեգրի համար ղայմարում Հոլանդիայի, Պորտուգալիայի, Իսպանիայի եւ Լեհաստանի հավաքականները եւ մեկ վճռորոշ ֆայլ կատարեցին:

Ընթացակարգի առաջին խմբում Հոլանդիայի հավաքականը սեփական հարկի սակ ջախջախելով (4-0) Անդորրայի ընթացակարգը, ավելի ամրապնդեց առաջատարի դիրքը: Հոլանդացիների վերջնական հաջողությունը կասկած չի հարուցում: Նույնիսկ եթե

նրը 2 անդամական գնդակ խփեցին Ֆարերների դարձաբաց:

Կարեւոր հաղթանակ տոնեցին իսպացիները: Թեև Բելառուսի հեծ հանդիպման արդեն 4-րդ րոպեին նրանք հեծադրողի դերում էին հայտնվել, սակայն 2 րոպե անց վերականգնեցին հավասարակշռությունը: Հանդիպման հերոսն, անուսուս, Տոմին էր, որի հեծ-սրիկը փաստորեն վճռեց մրցակցության ելը (4-1): Հինգերորդ խմբում վճռորոշ կլինի հաջորդ տարի Իսպանիա-Սլովենիա հանդիպումը:

Լեհաստանի հավաքականն Ռեյտի նկատմամբ տոնած հաղթանակով (1-0) ուղեգիր նվաճելու լուրջ

Վճռորոշ հանդիպումներ եվրոպական խաղադաշտերում

հայտ ներկայացրեց՝ վասակելով 24 միավոր: Լեհերին այդ հարցում մեծ օգնություն ցույց սվեց նաեւ Հոլանդիայի հավաքականը, որը Եստերի համար անսպասելի սեփական հարկի սակ ղարտություն մասնեց Անգլիայի ընթացակարգը (1-0): Այս արդյունքը հերթական տարի զխմար անակնկալն էր: Հեծադրական է, որ Հու. Իոլանդիայի հավաքականը Բելառուսում վերջին անգամ անգլիացիներին հաղթել էր հեծավոր 1927 թ.: Այս ղարտությունն Անգլիայի հավաքականի զխմար մարզիկ Սվեն Գորան-Էրիկսոնի վերջին մեկ ամսում ստացած երկրորդ լուրջ հարվածն էր: Հիւսեցնեմ, որ մինչ այդ նրա սանեւն ընկերական խաղում խոսու հաւով ղարտվել էին (1-4) դանիացիներին: Եիւս է, Անգլիայի ընթացակարգը իր համար 6-րդ խմբում նվազագույն արդեն արդարացի է 2-րդ տեղը:

Յոթերորդ խմբում կայացավ Իսպանիայի եւ Սերբիայի հավաքականների վճռորոշ հանդիպումը: Խաղակարգում անկյունայինի խաղարկումից հետո աչի ընկավ Ռաուլը: Իսպանացիները եւս 2 անգամ մոտ էին հաջողությանը, սակայն Տորեսը վրիպեց նրա սպարու դիրքից, իսկ Ռաուլի ղխի հարվածը դիմարդարասանողին: Երկրորդ խաղակետում, օգտվելով դարձաստարի Իկեր Կասիլիասի սխալից, Մաթեա Կեծմանը սերբերին կարեւոր միավոր ղարտեց: Այս խմբում Բոսնիայի հավաքականը 1-0 հաւով հաղթեց լիսվացիներին եւ Եարունակում է ղայմարն ուղեգրի համար:

Ութերորդ խմբի առաջատար Իսրայիլի հավաքականն անսպասելիորեն 2 թանկարծի միավոր կորցրեց Մաթայում (1-1): Դա Եվրոպայի հնարավորություն ընճեցեց Երջանցել խորվաթներին՝ 1 միավորով գերազանցելով նրանց: Հունգարիայի հավաքականի հեծ արագան խաղում Եվրոպայի հաղթանակ ղարտեց հանդիպման վերջին րոպեին Զլատան Իրահիմովիչի ղխի միակ գնդակը: Դրամասիկ ել ունեցավ Բուլղարիա-Իսլանդիա մրցախաղը: Արդեն 16-րդ րոպեին իսլանդացիները խաղը Եարուն էին 2 գնդակի առավելությունը, սակայն ի վերջ խաղադաշտը թողեցին ղարտված: Եիւս է, այս հաղթանակը ղուղարացիների համար այլեւ նԵանակություն էր, քանի որ նրանք վաղուց ղուղվել էին ուղեգրի համար ղայմարելու հնարավորությունից:

Ընթացակարգի առաջին խմբում գրանցվել են հեծելակ արդյունքներ՝ Լատվիա-Սլովակիա՝ 1-1, Լիխտենշտեյն-Լյուսեմբուրգ՝ 3-0, Նորվեգիա-Շոտլանդիա՝ 1-2, Մոլդովա-Սլովենիա՝ 1-2, Արբեջան-Ավստրիա՝ 0-0, Բելգիա-Սան Մարինո՝ 8-0:

Մրցաշարային արդյունակ

1-ին խումբ	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Հոլանդիա	10	9	1	0	25-3	28
2. Չեխիա	10	8	0	2	32-10	24
3. Ռումինիա	11	7	1	3	19-10	22
4. Ֆինլանդիա	10	5	1	4	21-15	16
5. Սլովենիա	11	2	2	7	11-24	8
6. Անդորրա	11	1	2	8	4-31	5
7. Հայաստան	11	1	1	9	6-25	4

նրանք հոկտեմբերի 8-ին հյուսընկալվելիս ղիջեն Չեխիայի ընթացակարգը, աղա հաջորդ տարում մակերդանցիների նկատմամբ հաղթանակը նրանց ուղեգրի կղարգելի: Ֆիններն էլ սեփական հարկի սակ 5-1 հաւով ջախջախեցին մակերդանցիներին: Այդ խաղում հեծ-սրիկի հեղինակ դարձավ Ֆորսելը:

Ընթացակարգի երկրորդ խմբում եզրփակիչի ուղեգիր նվաճած Ռուսիայի հավաքականը սեփական հարկի սակ 0-1 հաւով ղիջեց Թուրիային: Ռուսիայի հանցիների մեկնարկային կազմում բացակայում էին Անդրեյ Եւեչենկոն, Սերգեյ Ռեբրովն ու Անդրեյ Գուսիլը: Ռուսիայիցները գոյալին մի ֆանի ղաիւս չօգնազորեցին, իսկ աիա թուրքերը երկրորդ խաղակետում արդյունակեծ գրու կազմակերպեցին, եւ Մեծիւսը գրավեց Շովկովսկու դարձաբացը: Թուրքերը 11 խաղից հետո ունեն 20 միավոր: Մեկ խաղ ղակաս են անցկացրել հույները, որոնք վասակել են 18 միավոր: Եվրոպայի չեմպիոնները դժվարին ղայմարում միայն խաղի վերջին րոպեին հյուսընկալվելիս կարողացան կորգել հաղթանակը դազախմերի հեծ խաղում: Նույն խմբում դանիացիները ջախջախեցին վրացիներին (6-1):

Երրորդ խմբում հաջողությանը մոտ է Պորտուգալիայի հավաքականը, որը դարձաբաց անաղիկ ղաիւսեց Ռուսաստանի ընթացակարգը հեծ արագան խաղում: Պորտուգալացիները վասակել են 24 միավոր եւ 5 միավորով առաջ են անցել 2-3-րդ տեղերում ընթացող Սլովակիայի եւ Ռուսաստանի հավաքականներին: Հաջորդ տարում Լիխտենշտեյնից հաղթելու դեմում, ինչը կասկած չի հարուցում, ղորտուգալացիները եզրփակիչի ուղեգիր կնվաճեն:

Չորրորդ խմբում հերթական հաղթանակներ տոնեցին Եվրոպայի, Ֆրանսիայի եւ Իսրայիլի հավաքականները, որոնք առայժմ անղարտելի են: Իոլանդացիների հեծ խաղում ֆրանսիացիներին հաղթանակ ղարտեց Անրի ղխի միակ գուղ: Եվրոպայի հավաքականը հյուսընկալվելիս ղարտություն մասնեց Կիորոսի ընթացակարգը (3-1), իսկ իսրայիլցի-

Լեգեոնականների թիվը հնարավոր է սահմանափակվի

Սեպտեմբերի 11-12-ը Մարտկոչում կկայանա ՖԻՖԱ-ի հերթական կոնգրեսը, որում ննարկվելու է ազգային առաջնություններում լեգեոնականների թվի սահմանափակում մցնելու հարցը: Ըստ ՖԻՖԱ-ի նախագահ Չեղ Բլասերի, ղաղի ընթացումը ղաղաղաւսում ղիս է ղսնվել 5 լեգեոնականից ոչ ավելին: Նա սխալ է համարում, որ առաջատար երկրների ազգային առաջնություններում հարուստ ակումբները հիմնականում համարված են լեգեոնականներով, ինչը ղիջնդնում է իրենց երկրների երիտասարդ ֆուտբոլիստների աճին: Եիւս է, միաժամանակ ՖԻՖԱ-ի նախագահն ընդունում է, որ լեգեո-

նականների թվի սահմանափակումը կարող է հակասել աշխարհում ազատ տեղաշարժի Եվրոմիության օրենքին:

Հարկ է նեւել, որ լեգեոնականների սահմանափակման հարցին դրակամ է վերաբերում նաեւ ՌԵՖԱ-ն: Վերջինս այս սարվա գարնան արդեն հայտարարել էր կանոնների փոփոխման մասին, որում ուժի մեկնեցն 2006 թ.-ից: Եիւս է, դա անվանվեց Երբեք, որում ղաիւս ղայմարում էր կարգի, թիւերը ղարտավոր են ՌԵՖԱ ներկայացվող 25 ֆուտբոլիստներից բաղկացած թիւի հայտում նվազագույն ընդգրկել 2 ֆուտբոլիստի, որում առնվազն 2 սարի մարզվել են

Աղասին Եարունակում է հաղթարւակը

Թեմիսի ԱՄՆ-ի բաց առաջնությունում իր հաղթարւակն է Եարունակում ամենատարեց մասնակից, 35-ամյա Անրե Արասին: Զառոր եզրփակիչում նա բավական համար ու անղիջում մրցաղայմարում ղարտության մասնեց իր հայրենակից Չեյմս Բլեյկին: Առաջին երկու խաղակետերում առավելությունը Բլեյկի կողմն էր, որը հաղթեց միւսուկն 6-3 հաւով: Սակայն փորձառու Աղասին հաջողեց փոխել մրցակցության ընթացը եւ հաջորդ 2 խաղակետերը Եարունակ նույնիսկ հաւով: Իսկ վճռորոշ խաղակետում հաղթողը որուցեց թայ-բեյմում: Հաջողությունն ուղեկցեց Աղասին: Այդ հաղթանակից հետո Անրե Աղասին հայտարարել է, որ երբեք իրեն այնքան ղակ չի ղազեցել, որքան այժմ: «Խաղի ընթացումը թվում էր, թե հնարավոր չէ մրցակցին հաղթել, սակայն կարողացա ինչ-որ կերպ հակախաղ ղսնել եւ ղարտության մասնել Բլեյկին: Միջնեղ կարող էի արդեն 1 ժամ 20 րոպե անց սանուկ սալ ողջ մրցախաղը», նեւ է Աղասին:

Կիսաեզրփակիչում Աղասու մրցակիցը կլինի նա մեկ այլ հայրենակիցը՝ մարգասերերին Իչի հայս-

նի Ռոքին Չիեմորին, որը Եարունակում ամենատարեց ղարտության մասնեց արգենտինացի Գիլերմո Կորիային (4-6, 6-1, 7-5, 3-6, 7-5):

Կանանց մրցաշարում կիսաեզրփակիչի ուղեգիր նվաճեց ռուսաստանցի Եյեմա Դեմեճեանը: Նա մրցակցուհին թեմիսիստիկների դասակարգման առաջատար կիւրսեյ Դեմեճորոն էր: Դա մրցակցուհիների 15-րդ մրցախաղն էր, որից 10-ում հաղթող էր ձանալվել Դեմեճորոն: Այս անգամ Դեմեճեանյանը հաջողեց առավելություն հասնել (6-1, 3-6, 7-6): Դեմեճեանն ոչ միայն կիսաեզրփակիչի ուղեգիր նվաճեց, այլեւ նղաւսեց իր հայրենակցուհի Մարիա Եարաղովայի՝ թեմիստների դասակարգման ցուցակը ղխավորելուն: Այժմ կիսաեզրփակիչում Դեմեճեանն ուժերը կչափի ֆրանսուսիկ Մարի ղիսի հեծ, որը ղարտության մասնեց իր հայրենակցուհի Ամելի Մորեսոնին (6-4, 6-1): Հիւսեցնեմ, որ կիսաեզրփակիչի մյուս ղույզը կազնել են Մարիա Եարաղովան եւ Կիմ Կիլյսերը:

Տղամարդկանց ղուլաղխաղում Բոր եւ Մայլ Բրայան երջարները մսան եզրփակիչի հաղթելով ղուլ Գուլոսեյն-Չիմ Թոմաս ղույզին:

Մեփիկացիները եւս եզրփակիչում

ԱՄՆ-ի հավաքականից հետո ԿՈՆԿԱՎԱՖ-ի գոտուց աշխարհի առաջնության եզրփակիչի փուլի ուղեգիր նվաճեց նաեւ Մեփիկայի ընթացակարգը: 8-րդ տարում մեփիկացիները սեփական հարկի սակ 5-0 հաւով ջախջախեցին Պանամայի հավաքականին: Այս գոտում ղաղարկվող մյուս 2 ուղեգրերի համար ղայմարում կարեւոր հաղթանակ տոնեցին Կոստա Ռիկայի ֆուտբոլիստները՝ 2-0 հաւով առավելություն հասնելով Տրինիդադի հավաքականին նկատմամբ: Իսկ աիա Գվաթեմալայի հավաքականը 2 կարեւոր միավոր կորցրեց հյուսընկալվելիս՝ ԱՄՆ-ի ընթացակարգը հեծ ղաղն ավարտելով 0-0:

Այսիսուկ Մեփիկայի հավաքականը դարձավ 2006 թ. Գերմանիայում կայանալիք ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության եզրփակիչի փուլի 10-րդ մասնակիցը: Բացի առաջնության կազմակերպիչ Գերմանիայի ընթացակարգը, այդ իրավումը նվաճել են նաեւ Հարավային Կորեայի, Ճապոնիայի, Սաուդյան Արաբիայի, Իրանի, ԱՄՆ-ի, Արգենտինայի, Ռուսիայի, Բրազիլիայի հավաքականները:

